

KAUNO APYLINKĖS TEISMO VEIKLOS SRIČIŲ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS VERTINIMO APRAŠYMAS

2020 m. rugsėjo 7 d. Nr. V4-1026

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 5 punktu, 2012 m. spalio 12 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-158- (7.1.2) patvirtinta Korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Respublikos teismuose nustatymo metodika (redakcija nuo 2015 m. balandžio 29 d.) (toliau - Metodika), Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170, Kauno apylinkės teismo pirmininko 2019 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-133 patvirtintu korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo Kauno apylinkės teisme tvarkos aprašu (toliau - aprašas), Kauno apylinkės teismo 2019 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-133 patvirtintais Kauno apylinkės teismo Antikorupcinės komisijos nuostatais (toliau – Nuostatai), Kauno apylinkės teismo 2018 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V- 276 patvirtintu Kauno apylinkės teismo antikorupcinės programos įgyvendinimo priemonių planu 2019-2020 metais, atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas Kauno apylinkės teismo veikloje laikotarpiu nuo 2019 m. liepos 1 d. iki 2020 m. birželio 30 d.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko Kauno apylinkės teismo pirmininko 2019-12-30 d. įsakymu Nr. V-235 „Dėl Antikorupcinės komisijos veiklos rezultatų ir sudėties pakeitimo“ sudaryta Antikorupcinė komisija (toliau – Komisija) šios sudėties: komisijos pirmininkė – Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų teisėja Vaida Motiejūnienė, pavaduotoja teisėja Svetlana Panina, nariai: teisėja Asta Lukauskaitė, teisėjo padėjėjos Rūta Bitkovienė, Rimantė Gleblikaitė (toliau - Antikorupcinė komisija).

Vadovaujantis Kauno apylinkės teismo pirmininko Kauno apylinkės teismo pirmininko 2020 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. V-161 „Dėl Kauno apylinkės teismo veiklos sričių korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo“ pagrindu korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinama šiose teismo veiklos srityse, nesusijusiose su teisingumo vykdymu:

1. Viešųjų pirkimų procedūrų organizavimas, vykdymas, kontrolė; viešųjų pirkimų registro duomenų tvarkymas;
2. Prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų, dokumentų ir techninių reikalavimų (specifikacijų) rengimas;
3. Bylų paskirstymas teisėjams.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas vertinamosiose srityse atliktas pagal metodikos 12.1 - 12.7 punktuose numatytus kriterijus:

- padaryta arba galimai padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika;
- padarytas arba galimai padarytas kitas korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas;
- teismo darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti;
- daugiausia priimami sprendimai (nesusiję su teisingumo vykdymu), kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo;
- naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija;
- anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų;
- nustatomi kiti korupcijos rizikos veiksniai.

Atliekant pasirinktų veiklos sričių vertinimą, komisija pagal Aprašo bei Metodikos 9.1 - 9.4 punktus vertinta, ar:

- vertinamosiose teismo veiklos srityse yra laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų ar sutarčių, turinčių įtakos teismo veiklai, ar priimti visi teisės aktai, būtini įstatymų ir kitų teisės aktų įgyvendinimui;

- vertinamosiose teismo veiklos srityse nustatyta sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri, t. y. ar įtvirtinti sprendimų priėmimo principai, aiškūs kriterijai, sprendimo priėmimo terminai, sprendimus priimančiosios subjektai, aiškiai apibrėžti jų įgaliojimai, atskiros sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijos, nustatyta sprendimų apskundimo tvarka ir kt., ar ši nustatyta tvarka pakankama, ar ji nesuteikia per daug įgaliojimų veikti savo nuožiūra, ar joje nėra perteklinių reikalavimų;
- yra įtvirtinti teismo vidaus kontrolės sistemos funkcionavimo pagrindai, ar veiksmingai funkcionuoja vidaus kontrolės sistema;
- atliekami kiti būtini veiksmai ir vertinimai.

**KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS VERTINIMAS VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ
PROCEDŪRŲ ORGANIZAVIMO, VYKDYMAS, KONTROLĖ, VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ
REGISTRO DUOMENŲ TVARKYMO SRITYJE BEI PREKIŲ, PASLAUGŲ IR DARBŲ
VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ, DOKUMENTŲ IR TECHNINIŲ REIKALAVIMŲ
(SPECIFIKACIJŲ) RENGIMO SRITYSE**

Antikorupcinė komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalimi, Kauno apylinkės teismo pirmininko 2019 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-133 patvirtintu korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo Kauno apylinkės teisme tvarkos aprašu (toliau – Aprašas), Kauno apylinkės teismo Pirmininko 2020 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. V-161, atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą Teismo viešųjų pirkimų procedūrų organizavimo, vykdymo, kontrolės; viešųjų pirkimų registro duomenų tvarkymo bei prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų dokumentų ir techninių reikalavimų (specifikacijų) rengimo srityse.

Analizuotas 2019 m. liepos 1 d. – 2020 m. birželio 30 d. laikotarpis bei šiuo laikotarpiu galioję teisės aktai, reguliuojantys viešųjų pirkimų vykdymo procesus Teisme: Viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – ir VPI) nuostatas, susijusias su mažos vertės pirkimų vykdymu, šiuos pirkimus vykdančiais subjektais, Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau – ir VPT) direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 patvirtintą Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašą, teismo patvirtintus vidaus teisės aktus, reguliuojančius viešųjų pirkimų procedūrą (Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės Kauno apylinkės teisme taisyklės, patvirtintas Kauno apylinkės teismo pirmininko 2018 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. V-29, pakeistas 2018 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. V-129, (toliau – ir Taisyklės); Kauno apylinkės teismo Viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentą, patvirtintą Kauno apylinkės teismo pirmininko 2018 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. V-118)). Be to, Komisija vadovavosi ir Nacionalinės teismų administracijos Vidaus audito skyriaus 2020 m. balandžio 20 d. ataskaitoje (dėl vidaus kontrolės procedūrų nustatymo viešųjų pirkimų organizavimo ir sutarčių sudarymo srityse) nurodytais duomenimis.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu buvo vertinamos atsitiktinai parinktų 2019-2020 m. vykdytų viešųjų pirkimų procedūros, jų atitiktis teisės aktų reikalavimams korupcijos pasireiškimo tikimybės aspektu.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu nebuvo nustatyta korupcinio pobūdžio veikų viešųjų pirkimų ir su jais susijusių dokumentų rengimo, valdymo ir tvarkymo srityse. Remiantis vyriausiosios specialistės (su viešaisiais pirkimais ir įslaptinta informacija) paaiškinimais, iš tiekėjų ar kitų asmenų nebuvo gauta skundų dėl galbūt neteisėtų viešųjų pirkimų procedūrų Kauno apylinkės teisme (toliau – ir Teismas).

Viešųjų pirkimų procedūrą, jos subjektus reguliuoja VPI, kuriame numatyta, kad mažos vertės pirkimai vykdomi laikantis Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau – ir VPT) direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu patvirtiname Mažos vertės pirkimo tvarkos apraše nustatytomis taisyklėmis (Viešųjų pirkimų įstatymo 25 straipsnio 2 dalis). VPT portale rekomenduojama kiekvienam pirkimų vykdytojui, nepriklausomai nuo jo veiklos specifikos, dydžio, struktūros, darbuotojų skaičiaus ir vykdomų pirkimų apimčių, parengti ir patvirtinti pirkimo organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklės. Pagal Teismų įstatymo 103 straipsnio 4 dalį Teismo pirmininkas organizuoja ir prižiūri administravimą teisme. Įvertinus nurodytų teisės aktų turinį bei VPT rekomendacijas, darytina

išvada, kad Teismo pirmininkas turi teisę patvirtinti viešojo pirkimo organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklės. Tokios Taisyklės buvo patvirtintos Teisme 2018 m. vasario 22 d. Pirmininko įsakymu, pakeistos 2018 m. birželio 8 d. Pirmininko įsakymu.

VPI 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad perkančioji organizacija pirkimo (pirkimų) procedūroms atlikti privalo (mažos vertės pirkimų procedūroms, pagal preliminarią sutartį atliekamoms atnaujinto tiekėjų varžymosi procedūroms, dinaminės pirkimo sistemos pagrindu atliekamo kiekvieno konkretaus pirkimo procedūroms – gali) sudaryti viešojo pirkimo komisiją (toliau – Viešojo pirkimo komisija), nustatyti jai užduotis ir suteikti visus įgaliojimus toms užduotims atlikti; Viešojo pirkimo komisija dirba pagal ją sudariusios perkančiosios organizacijos patvirtintą darbo reglamentą, yra jai atskaitinga ir vykdo tik rašytines jos užduotis ir įpareigojimus. Įvertinus šias VPT nuostatas, darytina išvada, kad Teisme privalo būti patvirtintas Viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentas (VPI 19 straipsnio 1 dalis). Teisme toks reglamentas buvo patvirtintas 2018 m. gegužės 23 d. Pirmininko įsakymu.

Apibendrinant tai, kad pasakyta pirmiau, konstatuojama, kad Kauno apylinkės teisme vykdant viešuosius pirkimus vadovaujamosi VPI, VPT direktoriaus patvirtintomis Mažos vertės pirkimo tvarkos aprašu, 2018 m. vasario 22 d. patvirtintomis Viešojo pirkimo organizavimo ir vidaus kontrolės Kauno apylinkės teisme taisyklėmis, pakeistomis 2018 m. birželio 8 d. Pirmininko įsakymu; 2018 m. gegužės 23 d. Pirmininko įsakymu patvirtintu Kauno apylinkės teismo Viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentu. Todėl darytina išvada, kad Teismas priėmė pagrindinius teisės aktus, užtikrinančius Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų įgyvendinimą.

Siekiant išvengti korupcijos pasireiškimo prielaidų Teismo vykdomų viešųjų pirkimų procesas reglamentuotas, darbuotojų įgaliojimai priimti sprendimus ir šių įgaliojimų ribos apibrėžtos, nustatytos sąlygos, kuriomis gali būti pasirenkama viena ar kita pirkimo procedūrų forma (pavyzdžiui, vykdyti tiekėjų apklausą raštu ar žodžiu, kreipimosi į vieną tiekėją sąlygos).

Taisyklių 3 punkte nurodytos sąvokos subjektų, dalyvaujančių viešųjų pirkimų procedūrose Teisme: už pirkimų planavimą atsakingas asmuo, pirkimo iniciatorius, pirkimų organizatoriaus, prevencinę pirkimų ir sutarčių vykdymo kontrolę atliekantis asmuo, už pirkimų vykdymą naudojantis centrinės perkančiosios organizacijos (toliau – ir CPO) elektroniniu katalogu atsakingas asmuo, Viešojo pirkimo komisija.

Už metinio viešųjų pirkimų plano parengimą teisme yra atsakingas Ūkio skyriaus vedėjas. Metinių viešųjų pirkimų plano tinkamą ir savalaikį vykdymą bei viešųjų pirkimų eigos kontrolę vykdo Teismo kanclerė (Finansų kontrolės 18 punktas). Vidaus audito metu nustatyta, kad pagal Kauno apylinkės teismo pirmininko 2018 m. spalio 1 d. įsakymą Nr. V-208 už pirkimo inicijavimą yra atsakingi Raštinės skyriaus vedėjas, Ūkio skyriaus vedėjas, Informacinių technologijų skyriaus vedėjas ir teismo pirmininko padėjėjas ryšiams su žiniasklaida ir visuomene; už viešųjų pirkimų organizavimą ir perkančiosios organizacijos administravimą CVP IS atsakingas vyriausiasis specialistas (darbui su viešaisiais pirkimais ir įslaptinta informacija), kai jo nėra už viešųjų pirkimų organizavimą atsakingas Ūkio skyriaus vedėjas; už prevencinę pirkimų ir pirkimo sutarčių vykdymo kontrolę, už pirkimo organizavimą ir organizavimo priežiūrą, už pirkimų vykdymą naudojantis CPO elektroniniu katalogu atsakingas asmuo – Teismo kancleris; už pirkimų planavimą atsakingas – Ūkio skyriaus vedėjas. Vyriausiosios specialistės (su viešaisiais pirkimais ir įslaptinta informacija) pareigybės aprašyme, patvirtintame Kauno apylinkės teismo pirmininko 2019 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-153, numatytos pareigos tvarkyti viešųjų pirkimų registrus, rengti sudaromų sutarčių projektus, teikti ataskaitas ir kt.

Teisme sudaryta Viešųjų pirkimų komisija iš komisijos pirmininko (Teismo pirmininko pavaduotojos), komisijos pirmininko pavaduotojo (teisėjo) ir narių (Teismo raštinės skyriaus patarėjas ir Ūkio skyriaus vedėjas, vyriausiasis specialistas (darbui su viešaisiais pirkimais ir įslaptinta informacija)). Komisija savo veikloje vadovaujasi Viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentu. Komisiją sudaro ne mažiau kaip trys komisijos nariai, įskaitant komisijos pirmininką (Reglamento 6 punktas). Komisijos pirmininkas, narys ar ekspertas privalo nusišalinti ir nedalyvauti komisijos posėdyje, jei posėdžio metu nagrinėjamas klausimas, galintis sukelti viešųjų ir privačiųjų

interesų konfliktą (Reglamento 7 punktas). Komisijos pirmininkas, narys ar ekspertas nušalinamas nuo darbo komisijoje, jei jam pareikšti įtarimai dėl korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos (Reglamento 8 punktas). Komisijos nariu gali būti tik nepriekaištingos reputacijos asmuo. Komisijos narys prieš pradėdamas darbą komisijoje turi pasirašyti nešališkumo deklaraciją ir konfidencialumo pasižadėjimą (Reglamento 3 punktas). Sprendimai Komisijoje priimami laikantis lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo, skaidrumo principų ir konfidencialumo reikalavimų (Reglamento 4 punktas). Komisijos posėdžiai yra organizuojami pagal poreikį Teismo darbuotojo, atsakingo už viešuosius pirkimus. Posėdžiai protokoluojami (Reglamento 11 punktas). Komisijos sprendimai įforminami protokolu, kurį pasirašo visi posėdyje dalyvavę komisijos nariai; protokole nurodomi Komisijos sprendimų motyvai, pateikiami paaiškinimai, nurodoma, kaip balsavo kiekvienas narys. Komisijos narys turi teisę kiekvieną svarstomą klausimą pareikšti atskirą nuomonę, kuri įrašoma į protokolą (Reglamento 15 punktas). Komisija privalo neatskleisti informacijos, susijusios su atliktomis pirkimo procedūromis, jeigu jos atskleidimas prieštarauja įstatymams, daro nuostolius teisėtiems Teismo ir tiekėjų komerciniams interesams arba trukdo užtikrinti sąžiningą konkurenciją (Reglamento 18 punktas). Komisijos nariai už savo veiklą atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus (Reglamento 20 punktas).

Vidaus audito ataskaitoje nurodoma, kad vidaus kontrolės procedūros reikalauja, jog pareigos tarp darbuotojų būtų paskirstytos taip, jog ūkinė veikla būtų atskirta nuo apskaitos. Vidaus audito metu buvo tiriamos veiklos proceso funkcinės sritys kiekviename viešojo pirkimo procedūros etape. Išskirti du etapai: operacijų sankcionavimas ir ūkinių operacijų (pirkimų) atlikimas. Tiriant operacijų sankcionavimą viešuosiuose pirkimuose nustatyta, kad Teismo finansų skyriaus vedėjas, atlikdamas ūkinės operacijos išankstinę finansinę kontrolę, patikrina, ar dokumentai, susiję su ūkinės operacijos atlikimu, parengti tinkamai ir ūkinei operacijai atlikti pakaks patvirtintų asignavimų, vizuoja dokumentą dėl ūkinės operacijos atlikimo. Su Teismo finansų skyriaus vedėju yra derinama dėl prekių, paslaugų ir darbų užsakymo (vizuoja pirkimo paraišką). Jeigu programos sąmatoje nėra numatyta asignavimų arba jų nepakanka prekių, paslaugų ar darbų pirkimui įvykdyti, turi būti tikslinama programos sąmata arba atsisakoma vykdyti pirkimą. Antro etapo metu (ūkinės operacijos atlikimo metu) už einamąją finansų kontrolę savo kompetencijos ribose atsakingi šie asmenys pagal Teismo finansų kontrolės taisykles: Teismo ūkio skyriaus vedėjas ir Informacinių technologijų skyriaus vedėjas. Šie asmenys prižiūri sutarčių vykdymą, pasirašo teikiamus mokėjimui dokumentus, atsako už tai, kad prekių, paslaugų ir darbų kiekiai bei sumos atitiktų nurodytas sutartyse, kad visos prekės, paslaugos ir darbai būtų atlikti laiku ir kokybiškai. Pirkimų organizatorius yra atsakingas už pirkimo sutarties vykdymą, t. y. atlieka pirkimų einamąją kontrolę, kurios metu atliekamas dokumentų patikrinimas. Atsakingas už pirkimo sutarties vykdymą pirkimų organizatorius stebi sutarties galiojimo terminus ir panaudotą sutartyje nustatytos sumos dalį. Teismo finansininkai, vykdydami einamąją kontrolę, atsakingi už savalaikį prekių ir paslaugų įsigijimo dokumentų duomenų teisingą registravimą buhalterinės apskaitos registruose. Paskesnę viešųjų pirkimų kontrolę vykdo Teismo pirmininkas ir jo pavaduotojai. Paskesnio kontrolės metu tikrinama, ar pagal paskirtį bei ekonomiškai naudojamos materialiosios ir nematerialiosios vertybės; atrankos būdu sulyginami suteiktų paslaugų ir atliktų darbų dokumentai su sutarties sąlygomis ir kitais dokumentais; nustatę piktnaudžiavimo ar neatitiktųjų atvejų, Pirmininkas ir pavaduotojai imasi priemonių trūkumams pašalinti. Vidaus audito metu konstatuota, kad užtikrintas pareigų atskyrimas, taikomas siekiant, jog atskiri asmenys vykdytų ir kontroliuotų atskirus viešojo pirkimo procesus nuo pradžios iki pabaigos.

Pagal Taisyklių 15 punktą, už pirkimų planavimą atsakingas asmuo iki kalendorinių metų kovo 15 d. sudaro bendrą perkančiosios organizacijos planuojamų vykdyti einamaisiais biudžetiniais metais viešųjų pirkimų planą ir teikia jį tvirtinti perkančiosios organizacijos vadovui. Patvirtintą bendrą perkančiosios organizacijos planuojamų vykdyti einamaisiais biudžetiniais metais viešųjų pirkimų planą kasmet, ne vėliau kaip iki kovo 15 d. Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau - ir CVP IS) skelbia tais metais planuojamų vykdyti viešųjų pirkimų suvestinę. Nacionalinės teismų administracijos Vidaus audito skyriaus 2020 m. balandžio 20 d. išvadoje Nr. VA-4 (toliau - ir Vidaus audito išvada) užfiksuota, kad Kauno apylinkės teisme rengiamas bei

tvirtinamas prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų planas, kuriame numatomi pirkimų vertės, pirkimų būdai, numatomi pirkti prekių kiekiai bei paslaugų ar darbų apimtys, planuojami pirkimų pradžia. Vidaus audito metu gauti patvirtinimai, kad Ūkio skyriaus vedėjui, atsakingam už pirkimų planavimą, pirkimo iniciatoriai pateikia reikalingą informaciją apie ateinančiais biudžetinėmis metais reikalingas pirkti prekes, paslaugas ar darbus. Pagal pateiktus duomenis atsakingas asmuo už viešųjų pirkimų planavimą sudaro prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų planą, kurį pasirašo atsakingas asmuo už pirkimų planavimą, pirkimo iniciatoriai, Finansų skyriaus vedėjas (pirkimų vertę apskaičiuojantis asmuo) bei planą tvirtina Teismo pirmininkas. Vidaus audito išvadoje konstatuota, kad pirkimo vertės skaičiuojamos kas ketvirtį. Dėl pirkimo vertės apskaičiavimo atsakingi už prevencinę pirkimų kontrolę ir sutarčių vykdymo kontrolę asmenys bei vyriausiasis specialistas, dirbantis su viešaisiais pirkimais kreipiasi į Finansų skyrių, kur ir atliekami reikalingi turimų sutarčių verčių skaičiavimai. Vidaus audito išvadoje nurodyta, kad galima teigti, jog teisme apskaičiuojamos numatomų pirkimų vertės, bet šios procedūros neregamentuotos. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo minėtose srityse metu nebuvo nustatyta, kad prekių, paslaugų ar darbų vertės apskaičiuotos, pažeidžiant teisės aktų reikalavimus. 2020 m. birželio 22 d. Kauno apylinkės teismo pirmininko įsakymu Nr. V-142 patvirtintas Rekomendacijų, pateiktų vidaus audito ataskaitose, įgyvendinimo priemonių planas, kuriame numatyta, jog būtina parengti teismo vidaus teisės aktų pakeitimus, reglamentuojančius numatomų pirkimų vertės apskaičiavimą iki 2020 m. spalio 30 d., paskirti atsakingi asmenys. Todėl laikytina, kad įgyvendinus Pirmininko nurodymus dėl minėtų rekomendacijų įgyvendinimo, korupcijos veiksnių pasireiškimo rizika dėl nurodyto vidaus reguliavimo spragos bus suvaldyta.

Vidaus audito metu buvo nustatyta, kad viešieji pirkimai 2019 m. buvo vykdomi vadovaujantis Taisyklėmis apklausos būdu (žodžiu ir raštu), CPO priemonėmis. Viešajam pirkimui atlikti pirkimo iniciatoriai užpildo paraišką, prieš tai išsiaiškinę perkamų prekių savybes, reikalingą apimtį, numatomą asignavimų dydį (Taisyklių 17 punktą). Paraiškos pasirašytos iniciatoriaus ir vizuotos Teismo finansų skyriaus vedėjo, patvirtinančio, kad ūkinei operacijai atlikti pakaks turimų asignavimų. Suderinta su Teismo finansų skyriaus paraiška teikiama tvirtinti Teismo kancleriui (asmeniui, atsakingam už prevencinę pirkimų kontrolę) bei Teismo pirmininkui, priimančiam sprendimą dėl pirkimo vykdymo (Taisyklių 18, 20 punktai). Suderinta ir patvirtinta paraiška su pirkimo užduotimi pateikiama pirkimų organizatoriui, atliekančiam pirkimo procedūras. Pirkimo organizatorius vykdo apklausą žodžiu ir raštu, užpildo tiekėjų apklausos pažymą (pagrįsti pirkimo tikslingumą dėl tiekėjo pasirinkimo). Priklausomai nuo numatytos pirkimo sumos, pirkimas gali būti atliekamas tik pagal paraišką (Taisyklių 6.3.1; 6.3.2 punktai). Pirkimą gali atlikti pirkimų organizatorius, apklausdamas mažiausiai 3 tiekėjus arba pirkimą atlieka viešųjų pirkimų komisija. Pirkimo organizatorius gali kreiptis į vieną tiekėją, kai pirkimo vertė neviršija 1000 Eur be PVM (pildoma paraiška, pridedama sąskaita faktūra), kreipiasi į tris ar daugiau tiekėjų, kai pirkimo sutarties vertė viršija 1000 Eur be PVM (rengiama paraiška, pildoma tiekėjų apklausos pažyma). Pirkimo dokumentai pristatomi Viešųjų pirkimų komisijai, kai atliekami pirkimai, kurių vertė didesnė kaip 10 000 Eur. Kiekvienas pirkimas yra registruojamas žurnale. Kai pirkimą vykdo Viešųjų pirkimų komisija, kiekvienas jos sprendimas protokoluojamas; kai pirkimą vykdo pirkimo organizatorius, pildoma tiekėjų apklausos pažyma. Pirkimo organizatorius teikia užpildytą tiekėjų apklausos pažymą tvirtinti perkančiosios organizacijos vadovui (Taisyklių 29 punktą). Tiekėjų apklausos pažyma – tai nustatytos formos dokumentas, pagrindžiantis pirkimų organizatoriaus priimtų sprendimų atitiktį VPĮ reikalavimams. Taisyklių V skyriuje numatyta prevencinė viešųjų pirkimų kontrolė ir jos vykdymo subjektas, dokumentai, kuriuos turi pildyti minėtas subjektas, vykdydamas prevencinę kontrolę.

Planuojant pirkimus Teisme atsižvelgiama į poreikius, deklaruojamus nustatyta tvarka ir apibrėžtų atsakingų subjektų. Nustatyta aiški viešųjų pirkimų plano rengimo procedūra ir terminai, apibrėžtas viešųjų pirkimų plano turinys, pirkimų planavimas. Į viešųjų pirkimų plano parengimą įtraukiami iš esmės visi Teismo padaliniai. Manytina, kad tikimybė reikštis korupcijai šiame viešųjų pirkimų planavimo etape yra minimali.

Vidaus audito metu šio audito ataskaitoje buvo konstatuota, kad įvykus visoms pirkimų procedūroms pirkimų organizatorius kiekvieną pirkimą registruoja atitinkamos formos žurnale. Teisme yra rengiamas Viešųjų ir kitų pirkimų sutarčių bei dokumentų registras, kur registruojami visi pirkimai bei su jais susiję dokumentai, bei Viešųjų pirkimų registracijos žurnalas. Visi pirkimo procedūrų dokumentai registruojami, jiems suteikiami numeriai, išsiunčiami dokumentai registruojami Siunčiamų dokumentų registre (S1), gauti dokumentai tą pačią dieną registruojami Teismo gautų dokumentų registre; visi dokumentai saugomi tam sudarytose bylose. Vidaus audito Teismo gautų dokumentų registre, visi dokumentai saugomi tam sudarytose bylose. Vidaus audito procedūros metu gauti duomenys patvirtino, kad prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų sutartys sudarytos tik atlikus viešojo pirkimo procedūras; sutartys sudarytos teisės aktuose nustatyta tvarka, peržiūrimos (sutarčių galiojimo terminai), apskaičiuojamos vertės, registruojamos. Teisme rengiamos bei teikiamos pirkimų ataskaitos VPT. Įvertinus šias išvadas, konstatuotina, kad korupcijos pasireiškimo rizika dokumentų rengimo, registravimo, tvarkymo srityje yra valdoma, registruojant visus viešuosius pirkimus ir privalomus su jais susijusius dokumentus.

Vidaus audito atlikimo metu buvo gautas patvirtinimas, kad mažos vertės pirkimus komisija atlieka, kai prekių, paslaugų ir darbų pirkimo sutarties vertė 10 000 Eur be PVM, o mažos vertės pirkimus atlieka pirkimo organizatorius, kai prekių, paslaugų ir darbų pirkimo vertė neviršija 10 000 Eur be PVM. Gauti patvirtinimai, kad su Teismo viešojo pirkimo organizatoriumi, viešųjų pirkimų komisijos nariais ir už pirkimų kontrolę atsakingu asmeniu pasirašytos nešališkumo deklaracijos bei konfidencialumo pasižadėjimai (2020 m. sausio 14-16 d.). Iš atsitiktinės atrankos būdu patikrintų mažos vertės pirkimų dokumentacijos nustatyta, kad 2019 m. liepos 1 d. – 2020 m. birželio 30 d. viešieji pirkimai buvo vykdomi ir Komisijos, ir pirkimo organizatorės, vadovaujantis Taisyklių 6.1, 6.2 punktais. Pažymėtina, kad Taisyklių 6 punkte nurodyta, jog mažos vertės pirkimus atlieka komisija ar pirkimo organizatorius, nurodomi atvejai, kada pirkimus atlieka tam tikras subjektas. Bet Taisyklių 7 punkte nurodyta, kad perkančiosios organizacijos vadovas turi teisę priimti sprendimą pavesti supaprastintą pirkimą vykdyti pirkimo organizatoriui arba komisijai, neatsižvelgdamas į Taisyklių 6.1, 6.2 punktuose nustatyta aplinkybes. Tačiau nedetalizuojama, kokiomis konkrečiomis aplinkybėmis perkančiosios organizacijos vadovas gali pasinaudoti tokia teise. Patikrinus viešųjų pirkimų dokumentus už laikotarpį nuo 2019 m. birželio 31 d. iki 2020 m. liepos 1 d., nenustatyta, kad perkančiosios organizacijos vadovas pasinaudotų Taisyklių 7 punkte suteikta teise. Tačiau siekiant visiško skaidrumo, rekomenduotina papildyti 7 punktą nurodant sąlygas, kurioms esant perkančiosios organizacijos vadovas gali pasinaudoti teise, nesivadovauti Taisyklių 6.1, 6.2 punktų nuostatomis. Siūlytina aptarti Taisyklėse kriterijus, kuriems esant viešuosius pirkimus pavedama atlikti Komisijai ar pirkimų organizatoriui, nesilaikant Taisyklių 6.1, 6.2 punktuose nustatytų sąlygų.

Komisijos nuomone, kreipimasis į vieną tiekėją vykdant mažos vertės viešuosius pirkimus gali kelti korupcijos pasireiškimo riziką, nes gali būti kreipiamasi į vieną konkretų tiekėją (Taisyklių 29 punktas). Galiojantys teisės aktai iš esmės leidžia perkančiosioms organizacijoms pasitvirtinti tokias supaprastintų viešųjų pirkimų taisykles, kurios leistų perkančiajai organizacijai, atsižvelgiant į įstatymo nustatytus principus ir atliekamų pirkimų specifiką, nustatyti paprastesnį, lankstesnį ir efektyvesnį supaprastintų viešųjų pirkimų reglamentavimą. Pažymėtina, kad pirkimo organizatoriaus sprendimą dėl tiekėjo pasiūlymo tinkamumo ar atitikties viešųjų pirkimų reikalavimams tvirtina Teismo finansų skyriaus vedėjas ir perkančiosios organizacijos vadovas. Toks kontrolės mechanizmas, manytina yra pakankama prevencinė priemonė galimiems tik konkrečių tiekėjų interesams atitinkantiems sprendimams priimti. Todėl konstatuojama, kad priimant sprendimą dėl pirkimo laimėtojo Teisme taikomos pakankamos priemonės, siekiant užkirsti kelią korupcijai mažosios vertės viešųjų pirkimų srityje.

Teismo priimtose Taisyklėse nurodyti konkretūs subjektai, kurie gali priimti sprendimus ir atlikti konkrečius veiksmus viešųjų pirkimų srityse, tačiau jų funkcijos, kompetencija ir atsakomybė minėtuose Taisyklėse nėra išsamiai ir aiškiai reglamentuoti. Funkcijos įtvirtintos per šių subjektų veiksmų reglamentavimą viešųjų pirkimų procese, neaptariant atskirai, kaip tai nurodyta pavyzdinėse taisyklėse, skelbiamose VPT tinklapyje. Viešųjų pirkimų subjektų įgaliojimai ir

kompetencija yra nurodyti jų tarnybiniuose aprašymuose, bet ne pačiose Taisyklėse. Tai, manytina, apsunkina šių subjektų veiksmų viešuosiuose pirkimuose kontrolę, kadangi siekiant atlikti tinkamą priežiūrą ir kontrolę, reikia kelti daugelį kitų Teismo vidaus teisės aktų. Tai gali apsunkinti ir pačių Teismo viešųjų pirkimų subjektų suvokimą dėl jų vykdomų funkcijų viešojo pirkimo procese, jų atsakomybės suvokimą dėl netinkamo pareigų vykdymo tokioje specifinėje srityje kaip viešieji pirkimai. Todėl siūlytina pakeisti Taisyklės, vadovaujantis pasiūlytomis VPT rekomendacijomis ir šablonu, pateiktu VPT Interneto svetainėje: https://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/mp/organizavimas_kontrolė_gaires.pdf. Taisyklėse nepasisakoma dėl galimos subjektų, dalyvaujančių viešuosiuose pirkimuose, atsakomybės, todėl siūlytina papildyti Taisyklės ir punktu dėl asmenų, dirbančių viešųjų pirkimų srityje, galimos atsakomybės.

Viešųjų pirkimų komisijos sudarymo tvarka, narių skyrimo procedūra gana aiškiai reglamentuota Viešųjų pirkimo įstatymo 19 straipsnio 2, 3 punktuose, bei Reglamente, tačiau nereglamentuota Viešųjų pirkimo komisijos sudėties atnaujinimo tvarka. Viešųjų pirkimų komisijos kompetencija apibrėžta aiškiai, numatyti visi būtini reikalavimai komisijos nariui ir jo pareigos, užtikrinančios viešųjų pirkimo procesų skaidrumą. Sprendimų priėmimas įforminamas protokolais, kuriuose nurodoma išsami informacija dėl priimtų sprendimų (sprendimų motyvai, atskirosios nuomonės). Tačiau Reglamente nedetalizuota komisijos narių atsakomybė, nurodant, kad jie atsako pagal Lietuvos Respublikos galiojančius įstatymus. Siūloma sukonkretinti šią sąlygą tam, kad ši norma netaptų abstrakčia ir darytų realų poveikį, susipažįstant su konkrečiomis atsakomybės formomis. Antikorupcinės komisijos nuomone, atsakomybės sukonkretinimas galėtų pasireikšti nurodant, kokio pobūdžio atsakomybė yra galima teisės aktų pažeidimo atveju (drausminė, civilinė, baudžiamoji ar kt.). Atsižvelgiant į tai, kad nei įstatyme, nei poįstatyminiuose bei vidiniuose aktuose nėra sureguliuota Viešųjų pirkimų komisijos sudėties atnaujinimo tvarka, siūlytina apsvarstyti poreikį reglamentuoti ir Viešųjų pirkimo komisijos sudėties atnaujinimo tvarką.

Vidaus audito metu buvo nustatyta, kad 2019 m. buvo vykdomos visos Taisyklėse numatytos būtinos pirkimams atlikti procedūros: pirkimų inicijavimas, derinimas, pasirašymas, pildomos paraiškos, taikoma tiekėjų atranka, užpildyti visi viešųjų pirkimų vykdymą patvirtinantys dokumentai. Susipažinus su viešųjų pirkimų dokumentais (2020 m. viešųjų pirkimų žurnalu ir dokumentacijos sąrašu) nenustatyta, kad Taisyklėse įtvirtintos viešojo pirkimų procedūros, būtinos siekiant įgyvendinti teisėtus ir skaidrius viešuosius pirkimus, nebuvo vykdomos. 2020 m. sausio 1 d. – 2020 m. birželio 30 d. laikotarpiu vyko pirkimų inicijavimas, derinimas, pasirašymas, pildomos paraiškos, buvo taikoma tiekėjų atranka, užpildyti visi viešųjų pirkimų vykdymą patvirtinantys dokumentai. 2020 m. vasario 19 d. buvo parengtas ir patvirtintas Teismo 2020 m. prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų planas, 2020 m. balandžio 6 d., 2020 m. liepos 2 d. parengtos ir patvirtintos pirkimų organizatorės per 2020 metų I, II ketvirčius vykdytų pirkimų ataskaitos.

Pažymėtina, kad dėl COVID-19 plitimo 2020 m. kovo 17 d. buvo priimti VPĮ pakeitimai, pagal kuriuos mažos vertės pirkimų įtraukti į viešai skelbiamą pirkimų suvestinę nebūtina; jeigu būtina įsigyti būtinų prevencinių ar gydymo priemonių, jie turi būti įsigijami, o pirkimų planai galėjo būti koreguoti lygiagrečiai. Esant skubai, galima buvo vykdyti neskelbiamas derybas ir nesilaikyti įprastinių procedūrų; jeigu perkamos prekės, paslaugos ar darbai ir pirkimo sutarties vertė yra iki 3000 Eur be PVM, galima žodinė sutartis; jeigu pirkimo sutarties vertė yra iki 10 000 Eur be PVM, yra galimybė pirkti kreipiantis į vieną tiekėją (2020 m. kovo 17 d. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 46 ir 72 straipsnių pakeitimo įstatymas; <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/skubos-tvarka-atlikti-vpi-pakeitimai>).

Iš Viešųjų pirkimų žurnalo už 2020 m. nustatyta, kad teismas 2020 m. kovo-birželio mėn. vykdė viešųjų pirkimų procedūras dėl dezinfekcinio skysčio ir dezinfekavimo priemonių (2032,80 Eur; 2650 Eur vertė), apsauginių veido skydelių (1200 Eur vertė), skaidrių plastikinių atitvarų (774,40 Eur; 1196,60 Eur; 66,55 Eur; 64,13 Eur) įsigijimo. 2020 m. liepos 2 d. Ataskaitoje apie mažos vertės pirkimų procedūrų vykdymo užtikrinimą 2020 m. I pusmetį Teisme nurodyta, kad valstybėje dėl epideminės koronaviruso infekcijos COVID-19 situacijos paskelbus karantiną,

Teismui teko skubiai reaguoti ir prisitaikyti. Esant būtinybei užtikrinti darbą teismų patalpose, siekiant aprūpinti teismą apsaugos priemonėmis (kaukėmis, pirštinėmis, dezinfekciniu skysčiu) buvo atlikti šių objektų pirkimai.

Įvertinus atsitiktinai parinktų 2019-2020 m. vykusių viešųjų pirkimų techninius reikalavimus (specifikacijas), nenustatyta, kad jie suformuluoti taip, jog dirbtinai ribotų tiekėjų galimybę dalyvauti pirkime ar sudarytų sąlygas dalyvauti juose tik konkrečioms tiekėjams. Viešųjų pirkimų iniciatoriaus (Ūkio skyriaus vedėjo) paaiškinimais nustatyta, kad paprastai prieš viešuosius pirkimus atliekamas rinkos tyrimas, analizuojant Internetu esančią informaciją bei žodžiu (telefonu) apklausiant konkrečius tiekėjus dėl prekių, paslaugų, darbų kainos. Pažymėtina, kad Taisyklėse nėra atskirai pasisakyta, jog pirkimo dokumentuose nustatyti reikalavimai negali dirbtinai riboti tiekėjų galimybių dalyvauti pirkime ar sudaryti sąlygas dalyvauti tik konkrečioms tiekėjams. Todėl siūlytina papildyti Taisyklių nuostatas ir šiais reikalavimais, siekiant sumažinti korupcijos pasireiškimo riziką tiekėjų atrankos etape.

Pagal VPĮ 82 straipsnio 1 dalį perkančiosios organizacijos gali, o šio straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju – privalo, prekių ir (arba) paslaugų įsigyti iš centrinės perkančiosios organizacijos (CPO). VPĮ 82 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad perkančiosios organizacijos privalo įsigyti prekių, paslaugų ir darbų šio straipsnio 1 dalyje nurodytu būdu, jeigu Lietuvos Respublikoje veikiančios CPO siūlomos prekės ar paslaugos, per sukurtą dinaminę pirkimų sistemą ar sudarytą preliminarąją sutartį galimos įsigyti prekės, paslaugos ar darbai atitinka perkančiosios organizacijos poreikius ir perkančioji organizacija negali prekių, paslaugų ar darbų įsigyti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama tam skirtas lėšas. Perkančiosios organizacijos privalo motyvuoti savo sprendimą neatlikti pirkimo naudojantis CPO paslaugomis, tai patvirtinantį dokumentą paskelbti pirkėjo profilyje ir jį saugoti kartu su kitais pirkimo dokumentais šio įstatymo 97 straipsnyje nustatyta tvarka.

Vidaus audito metu buvo nustatyta, kad Teismo internetiniame tinklapyje pateikiamas 2020 m. pagrindimas dėl atsisakymo pirkti iš CPO katalogo, nurodoma, kad prekės paslaugos ar darbai, siūlomi CPO, neatitinka perkančiosios organizacijos poreikių. Vidaus audito ataskaitoje buvo nurodyta, kad negali būti daroma išvada, jog šioje srityje rizika valdoma pilnai, t. y. ar pirkimų vykdymas CPO priemonėmis Teisme yra pakankamas. Vyriausioji specialistė (darbui su viešaisiais pirkimais ir įslaptinta informacija) paaiškino, kad Teismas vykdo pirkimą per CPO, tačiau kartais yra patogiau vykdyti keleto skirtingų objektų pirkimus (pvz., ir prekes, ir susijusias su šiomis prekėmis paslaugas bei darbus) vienu viešuoju pirkimu, o per CPO tai nėra įmanoma. Be to, specialistės paaiškinimais, vykdant pirkimus per CPO sudėtinga užtikrinti perkamų prekių, paslaugų ir darbų kainos bei kokybės atitiktį. Išklausius vyriausiosios specialistės (darbui su viešaisiais pirkimais ir įslaptinta informacija) paaiškinimų, įvertinus tai, kad 2020 m. birželio 22 d. Pirmininko įsakymu buvo paskirti atsakingi asmenys už viešųjų pirkimų per CPO optimizavimą iki 2020 m. spalio 30 d., nenustatyta, kad mažos pirkimų per CPO apimtys yra kažkokių galimų korupcinių veiksmų pasireiškimo pasekmė.

Vidaus audito metu buvo nustatyta, kad 2017 m. Teismas sudarė sutartį su UAB „Ekobazė“ dėl dokumentų naikinimo paslaugų, kuri yra neterminuota. Vyriausiosios specialistės (darbui su viešaisiais pirkimais ir įslaptinta informacija) paaiškinimais nustatyta, kad Teisme sudaryta neterminuota sutartis dėl archyvinių dokumentų naikinimo, nes dokumentų naikinimas gali vykti ne kiekvienais metais priklausomai nuo turimų finansinių lėšų bei naikintinų dokumentų apimties. Vidaus audito išvadoje buvo konstatuota, kad ši sutartis nevisiškai atitinka viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams kriterijų ir atvejus, kai gali būti sudaromos tokios sutartys. Be to, tokio pobūdžio sutartyse turi būti įrašyta pirkimo vertė visam planuojamam sutarties galiojimo laikotarpiui. Vyriausiosios specialistės (darbui su viešaisiais pirkimais) paaiškinimais, sudarant sutartį dėl archyvinių dokumentų naikinimo, negali būti iš karto nustatyta kaina, neįmanoma numatyti naikintinų dokumentų apimties, todėl ir šiuo metu ši sutartis yra nepakeista ir galioja neterminuotai. Komisijos vertinimu, nepakoregavus šios sutarties sąlygų susidaro aplinkybės galioti neterminuotai sutarčiai dėl archyvinių dokumentų naikinimo, sudarytai tik su vienu tiekėju, tokiu būdu ribojant konkurenciją ir galimybę įsigyti paslaugą mažesnėmis

kainomis ateityje. Vyresnioji specialistė (darbui su viešaisiais pirkimais ir išlaptinta informacija) nurodė, kad šiuo metu ji nežino, kaip reikia tobulinti viešųjų pirkimų procedūrą dėl minėtos specifinės paslaugos (archyvinių dokumentų, kuriuose yra privačių asmenų duomenų, naikinimo) pirkimo. Esant tokioms aplinkybėms, laikytina, kad šioje srityje egzistuoja teorinė korupcijos pasireiškimo rizika, paliekant galioti neterminuotai sutartį su vienu tiekėju dėl individualaus korupcijos pasireiškimo veiksnio (darbuotojų, dirbančių su viešaisiais pirkimais, nežinojimo, praktinių įgūdžių trūkumų, sprendžiant klausimus dėl specifinių viešųjų pirkimų objektų). Atsižvelgiant į Vidaus audito metu pateiktas pastabas dėl galiojančios 2017 m. sutarties su UAB „Ekobazė“ Komisija siūlo atsakingiems už viešuosius pirkimus Teisme subjektus kreiptis į Viešųjų pirkimų tarnybą dėl konsultacijos, sudarant sutartis dėl specifinių paslaugų (tarp jų - dėl archyvinių dokumentų naikinimo) viešųjų pirkimų būdu.

Iš vyriausiosios specialistės (darbui su viešaisiais pirkimais ir išlaptinta informacija), paskirtos Teisme pirkimo organizatore, paaiškinimų nustatyta, kad ji dirba su viešaisiais pirkimais nuo 2017 m., kiekvienais metais dalyvauja mokymuose, susijusiuose su viešaisiais pirkimais. Komisijai pateikti duomenys patvirtina, kad vyriausioji specialistė (darbui su viešaisiais pirkimais) 2019 m. gruodžio 13 d. dalyvavo Praktiniuose viešųjų pirkimų mokymuose pradedantiesiems, 2020 m. sausio 9 d. – praktiniame seminare „Darbas CVP IS aplinkoje“. Kiti teismo darbuotojai, įtraukti į viešųjų pirkimų procesą, nedalyvauja viešųjų pirkimų mokymuose, atsižvelgiant ir į šių mokymų kainą. Teisme viešųjų pirkimų procedūrose dalyvauja gana daug asmenų (pirkimų organizatorė, pirkimų iniciatorius, prevencinę pirkimo ir pirkimo sutarčių vykdymo kontrolę atliekantis asmuo, Viešųjų pirkimų komisija). Didžioji dalis pirkimų yra mažos vertės, ir šie pirkimai gali būti pavedami pirkimo organizatoriui. Todėl siekiant išvengti individualių korupcijos rizikos veiksnių (darbuotojo nežinojimo, praktinių įgūdžių trūkumų), siūlytina į praktinius mokymus, susijusius su viešaisiais pirkimais, siųsti ir kitus viešųjų pirkimų subjektus (pvz., prevencinę pirkimo bei pirkimo sutarčių vykdymo kontrolę atliekantį asmenį).

Komisijos nuomone, informacijos apie teismo numatytus vykdyti viešuosius pirkimus skelbimas Internetinėje svetainėje yra vienas iš korupcijos rizikos prevencijos priemonių. Susipažinus su Teismo Internetinėje svetainėje esančia informacija apie viešuosius pirkimus, nustatyta, kad svetainėje nurodomi tik teisės aktai, kuriais vadovaujantis vykdomi viešieji pirkimai teisme; pagrindimas dėl atsisakymo pirkti iš CPO; perkančiosios organizacijos kontaktinis asmuo. Nėra duomenų apie planuojamus pirkimus, viešųjų pirkimų vykdymą, sudarytas sutartis ir sutarčių pakeitimus. Didesnis informacijos apie viešuosius pirkimus viešinimas Internetėje yra vienas iš Teismo vykdomos viešųjų pirkimų veiklos skaidrumo užtikrinimo priemonių, sudarančių sąlygas ne tik susipažinti su skelbiama informacija, bet ir kontroliuoti Teismo vykdomus procesus. Todėl, siekiant labiau sumažinti tikimybę reikštis korupcijai viešųjų pirkimų srityje, rekomenduotina viešojoje internetinėje erdvėje teikti daugiau informacijos apie vykdomus viešuosius pirkimus (pvz. pateikti kiekvienų metų viešųjų pirkimų suvestinę, ataskaitas).

Apibendrinimai ir pasiūlymai.

Komisija, įvertinusi Teismo viešųjų pirkimų dokumentaciją už 2019-2020 m., Nacionalinės teismų administracijos Vidaus audito skyriaus 2020 m. balandžio 20 d. ataskaitos duomenis, Teisme galiojančius vidaus teisės aktus, Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas, specialistų, dirbančių su viešaisiais pirkimais, paaiškinimus, daro išvadą, kad didelės korupcijos pasireiškimo tikimybės viešųjų pirkimų procedūrų organizavimo, vykdymo, kontrolės viešųjų pirkimų registro duomenų tvarkymo bei prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų dokumentų, techninių reikalavimų (specifikacijų) rengimo srityse nėra. Siekiant suvaldyti egzistuojančius korupcijos rizikos veiksnius viešųjų pirkimų srityse, **siūlytina:**

1. Atnaujinti Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės Kauno apylinkės teisme taisykles pagal Viešųjų pirkimo tarnybos pateiktą pavyzdį (<https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/skubos-tvarka-atlikti-vpi-pakeitimai>), papildant jas punktais, kurie:

- siūlytina aptarti Taisyklėse kriterijus, kuriems esant viešuosius pirkimus pavedama atlikti Viešųjų pirkimų komisijai ar pirkimų organizatoriui, nesilaikant Taisyklių 6.1, 6.2 punktuose nustatytų sąlygų;
 - papildyti Taisyklės dėl atsakomybės teisės aktų pažeidimo atveju, nurodant konkrečias galimas atsakomybės rūšis (drausminė, civilinė, baudžiamoji ar kt.);
 - papildyti Taisyklės punktu, kuriame būtų nurodyta, kad pirkimo dokumentuose nustatyti reikalavimai negali dirbtinai riboti tiekėjų galimybių dalyvauti pirkime ar sudaryti sąlygas dalyvauti tik konkrečioms tiekėjams.
2. Apsvarstyti poreikį reglamentuoti ir Viešųjų pirkimo komisijos sudėties atnaujinimo tvarką;
 3. Esant neaiškumams dėl tam tikrų prekių, paslaugų, darbų pirkimo sudarant sutartis viešųjų pirkimų būdu, kreiptis į Viešųjų pirkimų tarnybą dėl konsultacijos.
 4. Į praktinius mokymus, susijusius su viešaisiais pirkimais, siūsti daugiau skirtingų darbuotojų, dirbančių viešųjų pirkimų srityje.
 5. Teismo Internetinėje svetainėje skiltyje „Viešieji pirkimai“ įkelti daugiau informacijos apie teisme vykdomas viešųjų pirkimų procedūras (pvz. skelbti viešųjų pirkimų planus, ataskaitas).

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS VERTINIMAS BYLŲ PASKIRSTYMO TEISĖJAMS SRITYJE

Bylas Kauno apylinkės teisme skirsto teismo pirmininkas, ar jo įgaliotas asmuo (toliau - bylas skirstantis asmuo), išskyrus atvejus, kai byla budinčiam teisėjui paskiriama automatinio būdu, naudojantis Lietuvos teismų informacinės sistemos (toliau - LITEKO) bylų skirstymo moduliu (toliau - Modulis), t. y. pagal modulio sudarytą eiliškumą, kas leidžia užtikrinti atsitiktinį bylų skyrimą teisėjams, laikantis nešališkumo, skaidrumo, teismo ir teisėjų veiklos nepriklausomumo ir bylų nagrinėjimo operatyvumo principų. Visus su bylų, kurių medžiaga ar jos dalis yra nevieša, skirstymu susijusius veiksmus atlieka teismo darbuotojai, teismo pirmininko įgalioti skirstyti bylas, kuriose yra neviešų duomenų.

Bylų paskirstymą Kauno apylinkės teisme reglamentuoja nuo 2020 m. balandžio 1 d. galiojančios Kauno apylinkės teismo pirmininko 2019 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-61 (toliau – Įsakymas) patvirtintos Bylų paskirstymo teisėjams taisyklės (toliau - Taisyklės). Analizuojamu laikotarpiu iki 2020 m. balandžio 1 d. galiojo ankstesnės redakcijos bylų paskirstymo taisyklės, patvirtintos Kauno apylinkės teismo pirmininko 2018 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. V-53 (su visais vėlesniais pakeitimais (keistos 2018 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-245, Kauno apylinkės teismo pirmininko, 2019 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. V-36, patikslintu 2019 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. V-44).

Naujausioje bylų paskirstymo taisyklių redakcijoje, minėtu Kauno apylinkės teismo pirmininko Įsakymu, įvertinus Kauno apylinkės teismo Antikorupcinės komisijos pasiūlymus dėl specializuotų teisėjų atitinkamos kategorijos bylose skaičiaus padidinimo, esant tokiai galimybei, siekiant užtikrinti sklandų bylų paskirstymo procesą bei pakankamą teisėjų, galinčių nagrinėti civilines bylas, susijusias su darbo teisiniais santykiais eilę, nuspręsta padidinti Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų teisėjų, nagrinėjančių bet kuriuose teismo rūmuose gautas civilines bylas, susijusias su darbo santykiais, skaičių nuo 3 iki 4.

Analizuojamu laikotarpiu vertinant Taisyklių pakeitimus matyti ir tai, kad buvo įvertinti ankstesnės redakcijos šių taisyklių taikymo metu pastebėti trūkumai, sukonkretinti nukrypimų nuo bylų skirstymo modulio sudaryto eiliškumo atvejai. Taip pat matyti, kad atsižvelgta į antikorupcinės komisijos 2019 m. rugsėjo 4 d. Nr. (1.33) V4-919 Kauno apylinkės teismo veiklos sričių korupcijos pasireiškimo tikimybės požiūriu vertinimo apraše nurodytus siūlymus, jog nustatant teisėjų specializacijas, pavyzdžiui teisėjų specializacija nepilnamečių bylose, yra nukrypstama nuo modulio sudaryto eiliškumo ir parenkami keli teisėjai, galintys nagrinėti nepilnamečių bylą, šiuo atveju tik 3

teisėjai, o vieno iš atostogų, ar kitų nebuvimo darbe priežasčių, gali likti tik vienas ar du teisėjai, kuriems privalomai skiriamos nepilnamečių bylos. Todėl komisija siūlė svarstyti klausimą dėl šios kategorijos bylas nagrinėjančių teisėjų skaičiaus bei svarstyti galimybę keisti bylų paskirstymo taisykles, susijusias su specializacijos nepilnamečių bylose nustatymu. Atsižvelgiant į šį siūlymą, aktualios redakcijos Taisyklėse (13.2.1. punkte) nustatyta 20 teisėjų specializacija nuolat nagrinėti baudžiamąsias bylas, taip pat ir tas, kuriose kaltinami ar nukentėję asmenys yra nepilnamečiai, ir administracinių pažeidimų bylas pagal skundus, t.y. iš esmės padidintas teisėjų, nagrinėjančių bylas, kuriose kaltinami ar nukentėję asmenys yra nepilnamečiai, skaičius, kadangi visi baudžiamąsias bylas nagrinėjantys teisėjai pagal minėtą Taisyklių punktą atitinkamas bylas nagrinėja nuolat.

Analizuojamu laikotarpiu bylos buvo skirstomos Kauno apylinkės teismo pirmininko 2018 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. V-55 „Dėl atsakingų asmenų už bylų paskirstymą“ (su vėlesniais pakeitimais), o nuo 2020 m. kovo 30 d. Kauno apylinkės teismo pirmininko įsakymu Nr. V-80, kuriuo pripažintas netekusiu galios 2018 m. vasario 27 d. įsakymas Nr. V-55 „Dėl atsakingų asmenų už bylų paskirstymą“ (su vėlesniais pakeitimais), paskirti raštinės vyriausieji specialistai, vyresnieji specialistai ir specialistai, biuro vedėjai (toliau - bylas skirstantys asmenys). Minėtu įsakymu įgalioti asmenys skirstyti ir bylas, kuriose yra neviešų duomenų.

Su bylų paskirstymo taisyklėmis ir kitais teisės aktais, susijusiais su bylų skirstymu, priskirtų funkcijų vykdymu, bylas skirstantys asmenys supažindinami pasirašytinai.

Be to, naujausioje bylų skirstymo taisyklių redakcijoje skirstant bylas atsižvelgiama į teisėjų specializaciją, įstatymu įtvirtintus atskirų kategorijų bylų išnagrinėjimo terminus, darbo krūvio tolygumą, bylų sudėtingumą, įstatymuose numatytus draudimus teisėjui nagrinėti konkrečią bylą, aplinkybes, sudarančias teisėjų nušalinimo ar nusišalinimo teisinį pagrindą, nustatytą bylų neskyrimo laikotarpį, teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpį, kai teisėjas negali nagrinėti bylų arba jo darbo krūvis turi būti mažinamas.

Skirstantiems bylas asmenims informacija patvirtinanti teisėtą teisėjo nebuvimo darbe faktą turi būti perduota ne vėliau kaip likus 2 darbo dienoms iki šiose Taisyklėse nurodyto kiekvienu individualiu atveju teisėjui taikomo bylų neskyrimo laikotarpio pradžios. Skirstant gautas nagrinėti civilines bylas ir siekiant užtikrinti tolygų teisėjų darbo krūvį: Kauno rūmuose kiekvienam teisėjui per vieną dieną paprastai skiriama *ne daugiau kaip 7 civilinės bylos*. Esant didesniai gautų bylų skaičiui ir LITEKO programai visiems teisėjams per vieną darbo dieną paskyrus 7 bylas, likusios nepaskirstytos bylos toliau skirstomos bendra tvarka, sustabdant tolesnį bylų paskyrimą teisėjui, kai jam automatiškai bylų skyrimo tvarka paskiriamos 5 civilinės bylos, Siekiant užtikrinti tolygesnį momentinį gaunamų bylų krūvį maksimalus gaunamų bylų skaičius gali būti koreguojamas teismo pirmininko ar teismo pirmininko pavaduotojų potvarkiais; Kaišiadorių, Jonavos ir Kėdainių rūmuose kiekvienam teisėjui per vieną dieną paprastai skiriama *ne daugiau kaip 15 civilinių bylų*. Esant didesniai gautų bylų skaičiui ir LITEKO programai visiems teisėjams per vieną darbo dieną paskyrus 15 bylų, likusios nepaskirstytos bylos toliau skirstomos bendra tvarka, sustabdant tolesnį bylų paskyrimą teisėjui, kai jam automatiškai bylų skyrimo tvarka paskiriamos 5 civilinės bylos. Siekiant užtikrinti tolygesnį momentinį gaunamų bylų krūvį maksimalus gaunamų bylų skaičius gali būti koreguojamas teismo pirmininko ar teismo pirmininko pavaduotojų potvarkiais.

Bylas skirstantys asmenys, prieš modulio pagalba skirstydami bylas, į LITEKO sistemą įveda, peržiūri ir pakeičia duomenis apie teisėjų paskyrimą į teisėjų grupes, nustatytą specializaciją, teisėjus, kurie negali nagrinėti konkrečios bylos dėl teisės aktuose nustatytų priežasčių, laikotarpius, kai dėl atostogų, komandiruotės, kvalifikacijos kėlimo ar kitų aplinkybių teisėjui bylos negali būti skiriamos. Taip pat įveda bylų paskirstymo taisyklėse nustatytus atitinkamus „saugius“ terminus, kurių metu teisėjams bylos neskiriamos, užimtumą kitoje veikloje.

Kiekvienai konkrečiai bylai teisėjo parinkimą atlieka modulis automatizuotu būdu, įvertindamas visus į modulį įvestus duomenis (specializaciją, „saugius“ laikotarpius, nedarbingumą ir kt.). Moduliui skirstomų bylų eiliškumas nustatomas atsižvelgiant į elektroninių bylų kortelių sukūrimo laiką. Nuo Modulio sudaryto eiliškumo nukrypstama, atsižvelgiant į įstatymuose įtvirtintus bylų išnagrinėjimo terminus arba kai vienarūšės bylas (esant analogiškai faktinei ir teisinei situacijai)

yra tikslinga skirti nagrinėti vienu metu ir (ar) tam tikriems teismo teisėjams, taip pat kai konkretus teisėjas privalo nagrinėti bylą proceso įstatymų numatytais pagrindais. Nukrypstant nuo Modulio sudaryto eiliškumo visada turi būti nurodomos nukrypimo priežastys ir teisiniai pagrindai. Tokiais atvejais byla paskiriama nesinaudojant automatizuotu atrankos būdu, naudojantis požymiu „privalo nagrinėti“. Nuo Modulio sudaryto eiliškumo ir tikimybinio bylų skyrimo kriterijų gali būti nukrypstama taisyklėse nurodytais atvejais.

Nagrinėjama byla Modulio automatizuota tvarka perduodama paskirti kitam teisėjui šiais atvejais: kai teisėjas turi būti pakeičiamas jau paskirtoje nagrinėti byloje (pvz., pasibaigus teisėjo įgaliojimų laikui, teisėjui perėjus dirbti į kitą teismą ir pan.) - teismo pirmininko pavaduotojų, o jų nesant, teismo pirmininko potvarkiu; kai teisėjas turi būti pakeičiamas jau paskirtoje byloje dėl jo nušalinimo (nusišalinimo) - bylas skirstančio asmens; Prireikus teisėjui paskirtoje byloje atlikti skubius procesinius veiksmus (pvz., išspręsti laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, atskirojo ar apeliacinio skundų priėmimo ir pan.) teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpiu, šis skubaus procesinio veiksmo atlikimo klausimas teismo pirmininko pavaduotojų, o jų nesant - teismo pirmininko potvarkiu pavedamas spręsti kitam teisėjui.

Byloms, grąžintoms iš aukštesnės instancijos teismo panaikinus Kauno apylinkės teismo ar teismo rūmų procesinį sprendimą, kuriuo byla išspręsta iš esmės ir ji perduota nagrinėti iš naujo, suteikiamas naujas numeris, ir ji paskiriama kitam tų pačių teismo rūmų teisėjui pagal nustatytą specializaciją naudojantis automatizuotu atrankos būdu. Bylą nagrinėsiantis teisėjas skiriamas laikantis Modulio nustatytos bylos paskyrimo teisėjui eilės. Esant priežastims, dėl kurių teisėjas negali nagrinėti konkrečios bylos (pvz., dėl teisėjo teisėto nebuvimo darbe ar kitų teisės aktuose nustatytų priežasčių), skiriamas kitas eilės tvarka Modulio sudarytoje bylas galinčių nagrinėti teisėjų eilėje esantis teisėjas. Tokiu atveju bylas skirstantis asmuo Modulyje nurodo konkrečius teisėjo ar teisėjo pranešėjo, teisėjų kolegijos atveju, pakeitimo teisinius pagrindus.

Sudaryti ir išformuoti teisėjų kolegiją bei keisti jos sudėtį, paskirti bylą teisėjui bei keisti byloje teisėją nesinaudojant Moduliui, galima tik tada, kai atlikti minėtus veiksmus naudojantis automatizuotu atrankos būdu nėra techninių galimybių. Paskyrus bylą teisėjui/kolegijai šiame punkte nurodytu atveju, nesinaudojant Moduliui, atsiradus techninėms galimybėms, paskirtas bylą nagrinėti teisėjas/kolegija į elektroninę bylos kortelę įvedami naudojantis požymiu „privalo nagrinėti“.

Bylas skirstančiam asmeniui patvirtinus bylos paskyrimą teisėjui, modulis išsaugo ir suformuoja teisėjo skyrimo protokolą, kuriame atsispindi bylos duomenys (tipas, numeris, paskirtas teisėjas, paskyrimo data ir laikas, bylą paskyręs asmuo ir kt.), pritaikyti koeficientai, kita reikšminga informacija. Teisėjo arba teisėjų kolegijos skyrimo ir teisėjo arba teisėjų kolegijos skyrimo panaikinimo protokolų paieška Nacionalinės teismų administracijos interneto svetainėje gali būti vykdoma pagal šiuos kriterijus: bylos tipą, bylos numerį, bylos paskyrimo datą ir laiką, teisėjo, kuriam byla paskirta nagrinėti vienasmeniškai arba kaip teisėjui pranešėjui, vardą ir pavardę. Teisėjo skyrimo protokolai yra skelbiami viešai Nacionalinės teismų administracijos interneto svetainėje ir juos gali peržiūrėti suinteresuoti asmenys. Viešas bylų skyrimo teisėjams protokolų skelbimas užtikrina bylų skirstymo proceso skaidrumą. Teisėjams paskirtos bylos atiduodamos pasirašytinai.

Tam, kad būtų užtikrintas tinkamas bylų paskirstymo taisyklių laikymasis bei sumažintos galimybės teismo darbuotojams piktnaudžiauti jiems patikėtomis teisėmis, tiek teismo pirmininkas, tiek jo pavaduotojai pagal jiems priskirtas sritis organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja bylų paskirstymo taisyklių laikymąsi, sprendžia su jų taikymu susijusius klausimus ar kitus šiose taisyklėse tiesiogiai nenumatytus, tačiau skirstant bylas iškylančius klausimus bei turi pareigą teikti siūlymus teismo pirmininkui ar jo pavaduotojui, kaip spręsti klausimus, kilusius dėl šių taisyklių taikymo.

Aktualiui laikotarpiu pagal Kauno apylinkės teismo pirmininko 2019 m. gegužės 2 d. įsakymą Nr. V-86 „Dėl pavedimo teismo pirmininko pavaduotojoms kuruoti teismo organizacinio darbo sritį“ (nauja įsakymo redakcija patvirtinta 2019 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. V-100, pakeistu 2019 m. liepos 30 d. įsakymu Nr. V-134), 2019 m. birželio 10 d. įsakymą Nr. V-1 14 „Dėl pavedimo teisėjai Laimai Šeputienei laikinai eiti teismo pirmininko pavaduotojos baudžiamosioms byloms

pareigas“), 2020 m. gegužės 26 d. įsakymą Nr.V-121 „Dėl pavedimo teismo pirmininko pavaduotojai Astai Žeromskytei – Stanienei kuruoti teismo organizacinio darbo sritį“ ir 2020 m. gegužės 26 d. įsakymą Nr. V-122 „Dėl pavedimo teismo pirmininko pavaduotojai Anitai Sereikienei kuruoti teismo organizacinio darbo sritį“, 2020 m. gegužės 26 d. įsakymą Nr.V-120 „Dėl pavedimo teisėjui Audriui Meilučiui atlikti administravimo funkcijas“, 2020 m. liepos 30 d. įsakymą Nr.V-175 „Dėl pavedimo teismo pirmininko pavaduotojai Laimai Šeputienei kuruoti teismo organizacinio darbo sritį“ (pagal kurį panaikintas 2019 m. birželio 10 d. įsakymas Nr. V-114 „Dėl pavedimo teisėjai Laimai Šeputienei laikinai eiti teismo pirmininko pavaduotojos baudžiamosioms byloms pareigas“ su pakeitimais, taip pat panaikintas 2020 m. gegužės 26 d. įsakymas Nr. V-120 „Dėl pavedimo teisėjui Audriui Meilučiui atlikti administravimo funkcijas“, ir 2020 m. gegužės 27 d. įsakymas Nr. V-124 „Dėl darbo krūvio sumažinimo teisėjui Audriui Meilučiui“). Minėtais įsakymais buvo pavesta koordinuoti ir kontroliuoti, kaip laikomasi Bylų skirstymo teisėjams Kauno apylinkės teisme taisyklių.

Bylų paskirstymo teisėjams srityje taip pat yra numatytos papildomos kontrolės procedūros, t. y. 2020 metų Kauno apylinkės teismo organizacinės veiklos priežiūros plane (2.2. punktas), patvirtintame Kauno apylinkės teismo pirmininko 2020 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. V-50, yra numatytas bylų paskirstymo teisėjams tvarkos laikymosi, nukrypimo nuo bylų skirstymo modulio sudaryto teisėjų eiliškumo priešasčių tinkamo nurodymo patikrinimas, kuris vykdomas teismo raštinės skyriaus vedėjos, teismo raštinės skyriaus vedėjos patarėjos, teismo raštinės skyriaus rūmų raštinės biuro vedėjos (ne centriniuose rūmuose) pastoviai, o ataskaita pirmininkui teikiama iki 2020 m. gruodžio 28 d. Tokia pati kontrolės priemonė taip pat buvo numatyta ir 2019 metų Kauno apylinkės teismo organizacinės veiklos priežiūros plane, patvirtintame Kauno apylinkės teismo pirmininko 2019 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. V-41, o šios priemonės įgyvendinimo 2019 m. gruodžio 27 d. ataskaitoje Nr. V4-1388, pateiktos išvados, kad analizuotais laikotarpiais pažeidimų dėl bylų paskirstymo tvarkos laikymosi nenustatyta, nes Kauno apylinkės teisme teisėjams skirstant bylas yra laikomasi bylų skirstymo taisyklių, kadangi bylos paskirtos automatizuotu atrankos būdu modulio parinktį teisėjams arba naudojantis požymiu „privalo nagrinėti“ atvejais ar teisėjų atmetimo atvejais nurodomi tokio skyrimo/neskyrimo pagrindai – bylų skirstymo taisyklių atitinkami punktai, teismo pirmininko, pavaduotojų potvarkiais, įsakymais ir pan.

Pažymėtina, kad analizuojamu laikotarpiu nuo 2019 m. liepos 1 d. iki 2020 m. birželio 30 d., Komisijos turimais duomenimis Kauno apylinkės teisme 2019 metais nebuvo atlikta Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų planinio ar neplaninių tikslinių patikrinimų vertinamojoje srityje.

Apibendrinimai ir pasiūlymai.

Komisijos nuomone, būtina ir toliau nuolat organizuoti bylų skirstymo kontrolę ir peržiūrėti bylų skirstymo eigą, tokiu būdu užtikrinti, kad dirbančiųjų teisėjų skaičius (atostogų, mokymų, komandiruočių, ar kitokio jų teisėto nebuvimo teisme metu), būtų toks, jog LITEKO sistema turėtų galimybę atsitiktine tvarka parinkti teisėją, nešališkai nagrinėjantį bylą ir nebūtų sudarytos prielaidos pasirinkti konkretų teisėją. Tokiu būdu manoma, kad bylų skirstymas yra teismo veiklos sritis, kurioje galimos silpnybės bei grėsmės kilti korupcijos prielaidoms. Tačiau, komisija nenustatė, kad analizuojamu laikotarpiu šioje vertinamoje srityje būtų padaryta arba galimai padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika ar kitas korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas. Teismo darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė, o taip pat ir vidaus kontrolės procedūros šioje srityje pakankamai reglamentuoti aukščiau paminėtuose teismo vidaus teisės aktuose. Teismo darbuotojai, neturintys teisės skirstyti bylas, LITEKO sistemoje neturi prieigos prie modulio, todėl eliminuota galimybė, kad teisėją paskirtų asmuo, neturintis tokios teisės. Bylas skirstantys asmenys neturi didelės autonomijos ir diskrecijos priimti sprendimus skirstant bylas, kadangi duomenis, turinčios įtakos modulio sudaromam eiliškumui, bylas skirstantis asmuo įveda tik vadovaudamasis bylų paskirstymo taisyklėmis (pvz. „saugius“ terminus), teismo pirmininko/pavaduotojų įsakymais/potvarkiais (pvz. dėl atostogų, komandiruotės ir pan.), o nuo modulio sudaryto eiliškumo nukrypstama bylų paskirstymo taisyklėse nurodytais atvejais ir

nurodomos nukrypimo priežastys ir teisiniai pagrindai.

Atlikus analizuojamos bylų paskirstymo teisėjams srities vertinimą komisija nustatė, kad korupcijos rizika šioje srityje yra valdoma ir galėtų būti pažeista tik esant nesąžiningiems atsakingų darbuotojų veiksams. Paskirstant bylas laikomasi įstatymų, yra priimti teisės aktai, būtini įstatymų ir kitų teisės aktų įgyvendinimui, veiksnių atlikimo tvarka yra skaidri, nes yra įtvirtinti sprendimų priėmimo principai, aiškūs kriterijai, terminai, nustatytos tvarkos nesuteikia bylas skirstantiems asmenis veikti savo nuožiūra. Atsižvelgiant į tai, jog šioje veiklos srityje reglamentuotos pakankamos procedūros, paskirti atsakingi asmenys, darytina išvada, kad šioje teismo veiklos srityje didelės tikimybės pasireikšti korupcijai nėra.

Siekiant suvaldyti egzistuojančius korupcijos rizikos veiksnius bylų paskirstymo teisėjams srityje **siūlytina**:

1. Siekiant sumažinti korupcijos rizikos veiksnių įtaką teisme paskirstant bylas teisėjams ir sudarant teisėjų kolegijas, taip pat atliekant šių procedūrų įgyvendinimo kontrolę, atsižvelgti bei pagal galimybes įgyvendinti STT teismuose 2019 m. liepos 31 d. atliktos korupcijos rizikos analizės (KRA) išvadose pateiktus pasiūlymus.
2. Atkreipti dėmesį į kitus STT atliktos Korupcijos rizikos analizės dėl bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo bei atrankos kolegijų sudarymo Lietuvos Aukščiausiajame Teisme, nurodytus pasiūlymus 4.1.1. – 4.1.11. punktuose ir sudaryti pasiūlymų įgyvendinimo aprašymą (kaip atsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, ar neatsižvelgta į pasiūlymus, ar pasiūlymai jau buvo įgyvendinti bei kokiomis priemonėmis) ir patalpinti jį Kauno apylinkės teismo viešai prieinamą interneto skiltį „Korupcijos prevencija“.

Antikorupcinės komisijos pirmininkė

Komisijos nariai:

 Vaida Motiejūnienė

 Svetlana Panina

 Asta Lukauskaitė

 Rūta Bitkoviėnė

 Rimantė Greblikaitė